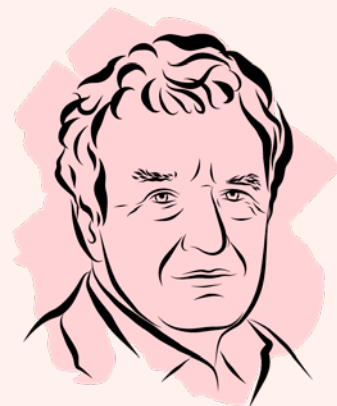

Tot nu toe zijn die AI-chatbots **niet bepaald snugger te noemen**

De afgelopen weken heb ik een paar keer iets gevraagd aan een AI-chatbot. De eerste keer ben je overonderd door de snelheid waarmee deze met kunstmatige intelligentie verrijkte software antwoord geeft plus de uitgebreidheid ervan.

Maar het is vooralsnog puur façade. Ik geef weleens lezingen over de vooruitgang in de wereld en laat dan een dia zien over de spectaculaire toename van het aantal honderdjarigen in Nederland. Onlangs wilde ik in deze column dat voorbeeld gebruiken en vroeg dus of het klopt dat het aantal honderdjarigen tegenwoordig vijftig maal zoveel is als in 1950. Nee, klopt niet, zwaar overdreven, luidde het binnen een *split second*. Vervolgens legde de chatbot me uit dat het ruim zestig maal zoveel is. Dat is nou niet bepaald snugger.

Aan een andere slimmerik vroeg ik of het klopt wat ik in mijn boek *Paniek om niets* beweer, dat we vervuiling tegenwoordig zo goed kunnen meten dat we ons zorgen maken over 'fantoomrisico's'. Ja, dat klopt, maar let op, die Rozendaal neemt het klimaatprobleem niet helemaal serieus. Hè? Klimaat heeft niks met vervuiling te maken. Dit is zelfs oliekoekendom.

Vermoedelijk zijn het kinderziekten. Per dag wordt er 250 miljoen maal een vraag gesteld aan alleen al ChatGPT en er gaat krankzinnig veel geld naar AI (Saudi-Arabië stopt er 140 miljard dollar in – miljard hè, geen miljoen). De chatbots van morgen zullen dus een stuk slimmer zijn.

De sprong voorwaarts in AI kent een lange aanloop. Het is de culminatie van de wet van Moore, die stelt dat het aantal elementen in een chip elke twee jaar verdubbelt. Dit is in 1968 geregistreerd door Gordon Moore, medeoprichter van Intel. Wat Intel was voor de laptops, is Nvidia nu voor creatieve ('generatieve') kunstmatige intelligentie. Het bedrijf maakt met behulp van de machines van ASML, uit Veldhoven, steeds krachtiger chips en stuwt zo de AI-revolutie. De chips van Nvidia hebben naar verluid de wet van Moore zelfs verslagen.

Ik heb een deel van de voorgeschiedenis actief meegemaakt. In de tweede helft van de jaren zeventig heb ik voor *NRC Handelsblad* als wetenschapsjournalist met speciale interesse voor innovatie veel over de chip geschreven. Ik bezocht, gekleed in maanpakken, de chiplaboratoria van Philips en Siemens en ging langs bij chipproducenten in Japan en Taiwan. Ook deed ik verslag van het maatschappelijk debat over de chip.

U leest het goed. Er waren toen grote zorgen over wat die chips zouden doen met banen, maar ook met cultuur en moraal. Moest Nederland wel aan de ratrace meedoen? Er waren symposia met als titel: 'Niet alles wat kan, moet ook mogen'. Tussen twee haakjes: ik check net even bij een AI-bot in welk jaar die symposia er ook al weer waren en krijg als antwoord dat ik voorzichtig moet zijn met het eten van chips.

Met het schaamrood op de kaken: aan het begin van de jaren tachtig ben ik actief geweest in een werkgroep van de PvdA waar over de chip ('de informatie-revolutie') werd gesproken. Ja, ik weet het, journalisten horen zich niet in te laten met politiek, maar ik was jong, gevlend dat ze mijn knowhow op prijs stelden en nieuwsgierig hoe de politiek werkt. Het groepje werd geleid door Jaap van der Doef, voormalig staatssecretaris, later burgemeester van Vlissingen en in februari overleden. Ik wist als enige iets van chips en was in Silicon Valley geweest. Voor alle duidelijkheid: *silicon* is geen siliconen (borstvergroting) maar Engels voor silicium, dat in zand zit en waarvan de meeste chips zijn gemaakt.

Ik heb toen vrijwel eigenhandig een rapport geschreven. Vrij verrassend interviewde mijn eigen krant Van der Doef daarover. Het stond in 1983 in de krant, met als kop: 'Van der Doef wil in PvdA discussie over nieuwe technologie aanzwengelen'. Gemeld werd dat de PvdA-coryfee 'na een half jaar studie' tot de conclusie was gekomen dat de PvdA niet zo'n defensieve houding moest aannemen ten opzichte van nieuwe technologie, wat 'een forse steen in de vijver van zijn partij' werd genoemd.

Achteraf gezien had ik natuurlijk nooit in zo'n groep moeten gaan zitten. Wel leerde ik dat politici een betoog kunnen afsteken over iets waarvan ze niets weten. Dit als compliment. Politici kunnen niet alles weten en moeten soms vaag praten. Wedden dat ze straks dankzij virtuele AI-assistenten nog slimmer klinken?

**AI-chatbot tegen mij:
'U moet voorzichtig zijn
met het eten van chips!'**